

3 Як Мін'юст планує посилювати протидію рейдерству, зокрема в умовах відкриття ринку землі, розповідає заступниця міністра юстиції Ольга Оніщук

5 Для зміцнення імунітету у пригоді може стати ехінацея. Про її цілющі властивості та про те, як ця заокеанська рослина опинилася на Полтавщині, сьогодні в «Урядовому кур'єрі»

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 3 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№235 (6849)

ЦИТАТА ДНЯ

ТАРАС КРЕМІНЬ:

«У супермаркеті та інтернет-магазині, в кафе, банку, на АЗС, в аптеці або бібліотеці, хоч де б ти був — обслуговування має бути українською».

Уповноважений із захисту державної мови про перехід сфери обслуговування із 16 січня 2021 року на українську мову

Сучасники побачать первісний задум Растреллі

СПАДЩИНА. Андріївська церква стане доступною для відвідувачів у грудні цього року після майже п'яти років реставраційних робіт. Після відвідання храму та ознайомлення з перебігом останніх оздоблювальних робіт міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко розповів, що відкриття відбудеться онлайн 12 грудня, а вже наступного дня буде перше богослужіння.

«Повністю відреставровано весь живопис, ікони та іконостас, почищено ліпнину й відшліфовано підлогу. Замінено інженерні мережі, вікна, проведено нові системи освітлення, опалення, подачі повітря. До слова, автентичний колір стін XVIII століття завдяки комп'ютерному аналізу допомогли віднайти німецькі технологи. А перед затвердженням фінального кольору та фарбуванням було зроблено 36 тестових пофарбувань», — цитує пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики слова очільника відомства.

Мета реставрації полягала в розкритті первісних рішень і бачення архітектора Франческо Бартоломео Растреллі, 320-ту річницю із народження якого відзначають цього року.

ЦИФРА ДНЯ

14,154 млрд грн

видано від початку чинної програми «Доступні кредити 5—7—9%». Загалом це 6059 позик

Ідемо за Сковородою

Одна з картин циклу «Основи» заслуженого художника України Генрі Ягодкіна, який з юності захопився особистістю Григорія Сковороди, відтворює тернистий шлях і становлення мислителя світового рівня

НАБЛИЖАЮЧИСЬ ДО ЮВІЛЕЮ. Сьогодні минає 298 років із дня народження видатного українського філософа, поета, педагога, просвітителя

Карантин вихідного дня дав позитивний ефект

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. План нових обмежень уряд оприлюднить за тиждень до запровадження

Оксана МАЛОЛІТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

Карантин вихідного дня дав певний позитивний ефект. На кінець карантину вихідного дня, 30 листопада, за попередній тиждень було зафіксовано на 6 тисяч

хворих менше, ніж прогнозували. Посилені обмеження на вихідних трохи стабілізували ситуацію, зокрема спостерігається вирівнювання в лікарнях зайнятості ліжок хворими на коронавірусну недугу, яка вже майже місяць тримається на постійному рівні

27—28 тисяч. Це дає змогу уряду скасувати саме ці обмеження. І на вихідні, і в будні діятимуть обмеження «помаранжевої» зони на території всієї країни. На цьому під час учорашнього засідання уряду наголосив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

Кабмін не продовжив карантину вихідного дня, але напрацьовує найзбалансованіше рішення про можливе посилення карантинних обмежень. За словами Прем'єра, згідно із чинним законодавством, уряд повідомить про це рішення за сім

днів до його запровадження. Паралельно розробляють і розширюють програми підтримки бізнесу в разі посилення карантинних заходів.

Денис Шмигаль акцентував, що для уряду важлива думка регіонів.

2

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 3 грудня 2020 року

USD 28.4367

EUR 34.316

RUB 3.7598

AU 51844.37

AG 681.29

PT 28832.25

PD 68451.97

за 1 долар США

за 1 євро

за 10 рублів

за 1 трійську унцію

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Карантин вихідного дня дав позитивний ефект

(Закінчення.

Початок на стор. 1)

Тому було проведено опитування щодо оптимальних карантинних заходів серед міських голів і очільників обласних державних адміністрацій. Голови міст обласного значення та керівники ОДА висловилися за повну заборону або запровадження часткових обмежень проведення святкових ярмарків. Майже 90% опитаних міських голів підтримали повну заборону проведення концертів. Встановлення міської новорічної ялинки з певними обмеженнями для відвідування підтримують майже 60% представників органів місцевого самоврядування.

Уряд ухвалює рішення, спрямовані на підтримку медичної системи. Прем'єр нагадав, що Кабмін раніше надав субвенцію на рівні 1,5 мільярда гривень для забезпечення лікарень киснем, проте частина поставок кисневого обладнання не встигає завершитися до кінця року. Тому уряд ухвалив постанову про продовження термінів доотримання такого обладнання наступного року, що дасть змогу повною мірою забезпечити потреби українських лікарень у кисні.

Кабмін доповнив перелік лікарських засобів і медичного обладнання, необхідних для запобігання виникненню й поширенню коронавірусної хвороби, які звільняються від сплати ввізного мита та операції з увезен-

ня яких на митну територію України звільняються від оподаткування податком на додану вартість. До переліку внесено вакцини проти гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Як зазначив Денис Шмигаль, це стосується всіх потенційних вакцин, які Україна закуповуватиме наступного року.

Уряд ухвалив рішення з підписання меморандуму про взаєморозуміння з урядом Швейцарії щодо українсько-швейцарського проєкту «Створення бюджетного апарату штучної вентиляції легень у відповідь на виклики COVID-19» — проєкт Фаза I.

Жодні соціальні виплати не зменшаться

Прем'єр запевнив, що наступного року жодних соціальних виплат зменшено не буде. Навпаки, за його словами, передбачається зростання пенсій для всіх пенсіонерів.

«Важливий момент: зменшення на 8 мільярдів гривень фінансування Пенсійного фонду з бюджету буде компенсовано завдяки зростанню власних доходів фонду. Ці доходи буде забезпечено зокрема завдяки зростанню мінімальної зарплати», — роз'яснив Денис Шмигаль. Він наголосив, що всі програми у проєкті держбюджету-2021 будуть профінансовані в повно-

Фото з сайту freeradio.com.ua

Поки влада вагається, запроваджувати чи ні жорсткіший карантин, громадяни перебувають у певній невизначеності

му обсязі, джерела фінансування є.

Очільник уряду підкреслив: усі заяви, що держава наступного року не зможе виконувати свої зобов'язання, — маніпуляції.

«Проєкт державного бюджету на 2021 рік, підготовлений до розгляду в другому читанні, реалістичний для виконання і збалансований за доходами й видатками. Дефіцит зменшено до 5,5%. На галузь медицини передбачено спрямувати рекордні 161 мільярд гривень, що на 30 мільярдів більше, ніж у 2020-му, і на 65 мільярдів більше, ніж у 2019-му. Фактично за два роки фінансування медичної галузі зрос-

те більш ніж на 60%. Такими темпами у нас за попередні роки незалежності не зростали навіть видатки на армію, зокрема під час активної фази збройної російської агресії. Наступного року зарплати всіх медиків буде збільшено на 30%. 16 мільярдів гривень передбачається на боротьбу з коронавірусом, лікарні має бути забезпечено киснем і ліками. 2,6 мільярда передбачено на вакцинацію від COVID-19.

На освіту і науку передбачено спрямувати додатково 30 мільярдів гривень порівняно з нинішнім роком, що дасть змогу підвищити зарплати вчителям на 26%, а також відремонтувати й побудувати 300 шкіл. Ставки

єдиного соціального внеску, податку на доходи фізичних осіб, податку на додану вартість і військового збору не збільшуватимуть. Зростання доходів бюджету на понад 100 мільярдів гривень насамперед забезпечуватиметься завдяки відновленню й детінізації економіки, а також ліквідації всіх схем у податковій галузі й на митниці», — констатував Денис Шмигаль.

Робота з ліквідації корупційних схем на митниці та в податковій галузі ще триває, про що свідчить стовідсоткове виконання держбюджету за січень — листопад. А в листопаді фактичне виконання бюджету становило 110%. На 1 грудня на єдиному казначейському рахунку було понад 20 мільярдів гривень. Наприклад, 2018 року ця сума не перевищувала 17 мільярдів.

Про інвестиції та штучний інтелект

Уряд затвердив концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні до 2030 року. З державного бюджету на реалізацію концепції в 2021—2023 роках планують спрямувати 14,39 мільйона гривень. Як зазначив віцепрем'єр-міністр — міністр цифрової трансформації Михайло Федоров, галузь штучного інтелекту в країні динамічно розвивається: Україна має найбільшу кількість компаній-розробників штучного інтелек-

ту у Східній Європі. На початку 2020 року було майже 150 постачальників з достатнім досвідом у галузі штучного інтелекту. Тому дуже важливо розробити зрозумілу для держави й приватного сектору стратегію розвитку штучного інтелекту в країні. Через три місяці має бути представлено план заходів реалізації цієї концепції.

Кабмін планує залучити 100 мільйонів євро від Європейського інвестиційного банку на реалізацію проєкту «Східна Україна: возз'єднання, відновлення і відродження».

Погоджено проєкт постанови про внесення змін до Правил дорожнього руху, які стосуються прав і обов'язків осіб, які рухаються у кріслах колісних. Тобто правила руху для людей на інвалідних візках додають до ПДР. Проєкт постанови пропонує встановити, що особи, які рухаються у кріслах колісних, мають право рухатися краєм проїзної частини дороги, вулиці чи узбіччям, виконуючи вимоги ПДР, що стосуються обов'язків велосипедистів. Особи, що рухаються у кріслах колісних із швидкістю пішохода тротуарами, пішохідними або велосипедними доріжками, мають право на переважне перетинання проїзної частини дороги позначеними пішохідними переходами. У цьому разі особи на візках мають виконувати вимоги ПДР, що стосуються обов'язків пішоходів.

Україна та Бразилія на шляху до спільних проєктів

Відділ новин «Урядового кур'єра»

ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ. Наша країна зацікавлена залучити економічні сили й засоби для підтримки високого рівня кооперації з Федеративною Республікою Бразилія в галузі оборонної промисловості для реалізації спільних проєктів. На цьому наголосив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час офіційного відкриття Першого діалогу оборонної промисловості між Україною та Бразилією у Києві.

«Уже майже 30 років наші країни плідно співпрацюють у галузі міжнародної політики, науки, економіки, освіти та культури. І започаткування Діалогу оборонної промисловості між нами — черговий етап зміцнення двосторонніх відносин», — зазначив глава уряду.

Українська оборонна промисловість слугує рушійною силою розвитку високотехнологічного виробництва країни. І уряд надає всебічну підтримку цій галузі та вбачає великі перспективи у зростанні експорту нашої оборонної продукції на зовнішні ринки. Тож підписання Меморандуму про взаєморозуміння щодо науково-технічної співпраці та комерціалізації оборонної продукції буде важливим для обох країн, передає позицію Прем'єра департамент комунікацій Секретаріату Кабміну.

Очільник вітчизняного зовнішньополітичного відомства Дмитро Кулеба вказав, що за останні два роки було значно активізовано контакти між Україною та Бразилією на всіх рівнях. Свідченням цього стала нещодавня телефонна розмова президентів Володимира Зеленського і Жаїра Болсонару, від час якої глави держав обговорили широке коло питань, зокрема співпрацю у військово-технічній та оборонній галузях.

Започаткування оборонного діалогу — складова пріоритетного напрямку діяльності Міністерства закордонних справ з відкриття нових можливостей для українських компаній і промисловості. Та співпраця не має обмежуватися лише двосторонньою торгівлею. Вона передбачає амбітні плани спільного виходу на ринки Латинської Америки, Азії, Африки та Європи, повідомляє пресслужба МЗС.

Минулого місяця Дмитро Кулеба провів відеоконференцію із бразильським колегою Ернесто Араужо. І вони підтвердили обопільну наміштованість всебічно розвивати й поглиблювати відносини стратегічного партнерства.

Потужним поштовхом для розвитку українсько-бразильського партнерства має стати візит президента Бразилії в Україну, запланований на наступний рік. Це має відкрити нову сторінку у двосторонніх відносинах. Дмитро Кулеба додав, що нині започатковується діалог між об'єднаннями промисловців і підприємців двох країн, космічними відомствами, а також активно готується чергове засідання Українсько-бразильської комісії з питань торговельно-економічної співпраці.

ФОТОФАКТ

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГІДНІСТЬ. Дзвін Гідності було відкрито та освячено в центрі столиці, на алеї Героїв Небесної Сотні. Спеціально вилитий 70-кілограмовий дзвін встановлено на території майбутнього Національного меморіалу Героїв Небесної Сотні. Як хрест і каплиця, зведені з дерева на місці розстрілів на пам'ять про події, дзвін поряд зі стелою з портретами загиблих протестувальників знаменуватиме подвиг героїв і досягнення українського народу. «Слава Україні! Героям Небесної Сотні слава!» — вилито на бронзі по периметру пам'ятника.

«Сім років тому студентський протест, який ми назвали Євромайданом, переріс у всенародне повстання, у Революцію гідності. Але людська пам'ять коротка, вона розсіюється, нею маніпулюють, її змінюють. Цей дзвін не лише вшановуватиме пам'ять загиблих під час подій Революції гідності, а й пробуджуватиме гідність кожного з нас, мобілізуватиме, об'єднуватиме й відповідатиме на ті виклики, які стоять перед державою», — цитує Укрінформ слова генерального директора Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні — музею Революції гідності Ігоря Пошивайла. Дзвін вшановуватиме кожного героя Небесної Сотні у його день народження. Працівники музею Майдану в день народження героя виставлятимуть до дзвона його портрет, а удари дзвона відзначать кількість років, що виповнилися героєві на момент його загибелі.

Дзвін створено зусиллями Офісу Президента, Міністерства культури та інформаційної політики, Українського інституту національної пам'яті і Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні — музею Революції гідності, а також української діаспори у США.

Фото Володимира ЗАКІ

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Заступниця міністра юстиції України Ольга Оніщук:

«Сподіваємося, скасування заборони на відчуження земель активізує аграрну галузь, а не реєстраційне рейдерство»

Фото з сайту Укрінформ

У період весняного локдауну Офіс протидії рейдерству не припиняв діяльності, щоправда, з певними корективами. У Міністерстві юстиції зазначали, що за час карантину фіксували «кілька зухвалих рейдерських атак в державних реєстрах», яким дали відсіч. Як планують далі організовувати цю роботу, що буде з Колегією з розгляду скарг у сфері державної реєстрації та що треба знати власникам земель, в інтерв'ю Укрінформу розповідає заступниця міністра юстиції України з питань державної реєстрації Ольга Оніщук.

— В одному з інтерв'ю ви сказали, що ваша мета — ліквідувати так звану антирейдерську колегію, бо вона стане непотрібною. Наскільки близькі до цієї мети? — Більш як рік тому, коли наша команда прийшла працювати в Міністерство юстиції, ми справді говорили про наше головне прагнення: максимально наблизити сферу державної реєстрації до ідеалу, аби у діяльності Колегії з розгляду скарг у сфері державної реєстрації не було необхідності.

Ми відверто заявляли, що не тримаємося за посади, не виборюємо збереження функцій адміністративного оскарження реєстраційних дій, адже розуміємо, що за правовою природою цей механізм тимчасовий.

За цей рік в антирейдерському напрямі нам багато вдалося зробити. Ми ліквідували головну передумову рейдерства в реєстрах — припинили діяльність так званих акредитованих суб'єктів, комунальних підприємств, які припускалися найбільшої кількості реєстраційних порушень.

Ми повністю перезавантажили процедуру адміністративного оскарження реєстраційних дій: не лише змінили назву — колегія замість комісії, оновили її персональний склад, а й удосконалили порядок і підходи до адміністративного оскарження реєстраційних дій, викоринивши формальний принцип розгляду скарг, коли, скажімо, через неналежне засвідчення копій документів суб'єкти звернення були позбавлені змоги захистити свої майнові права та інтереси в Міністерстві юстиції.

Водночас ми посилили безпеку даних реєстрів і удосконалили їх роботу, а також спільно з народними депутатами України розробили нові інструменти для протидії реєстраційному рейдерству. Відповідна законодавча ініціатива перебуває на розгляді парламенту.

Чи можемо говорити, що сфера державної реєстрації стала ідеальною? Вочевидь, ні, адже нам ще є над чим працювати, що

вдосконалювати і до чого прагнути.

Кілька тижнів тому уряд підтримав розроблений Мін'юстом законопроект «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з впорядкуванням діяльності у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань». Цією законодавчою ініціативою серед іншого пропонується з 1 січня 2022 року позбавити Мін'юст повноважень щодо прийняття рішень про скасування реєстраційних дій у сфері державної реєстрації.

Тож горизонт реалізації ідеї про припинення діяльності колегії вже визначено. Інша річ, що, ліквідуючи процедуру адміністративного оскарження реєстраційних дій, маємо подбати про забезпечення ефективного і оперативного захисту майнових прав. Адже в умовах значного навантаження і кадрового дефіциту судовій системі України буде складно забезпечити швидкий розгляд таких реєстраційних справ. Тож маємо ще час поміркувати, як забезпечити плавний, органічний перехід на виключно судовий порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності державних реєстраторів.

— Яка нині навантаженість у роботі Офісу протидії рейдерству? Що найчастіше стає предметом скарг?

— Протягом дев'яти місяців цього року ми отримали 3133 скарги: 2515 щодо нерухомості і 618 — стосовно бізнесу. Тобто у майже 80% випадків ішлося про оскарження реєстраційних дій, проведених щодо нерухомого майна, і тільки кожен п'ятий реєстраційний кейс стосувався державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Загалом за три квартали цього року колегія розглянула 2127 скарг: 1682 — щодо нерухомості, 445 — стосовно бізнесу. У 898 випадках скарги задоволені, а у 1229 — відмовлено в задоволенні по суті. І не було жодного випадку, щоб скаргу не допускали до розгляду з формальних міркувань.

З огляду на динаміку надходження скарг і їх розгляду можна сміливо стверджувати, що кількість випадків очевидного рейдерства в державних та єдиних реєстрах істотно зменшилася завдяки ліквідації головних шпарин, які існували раніше.

— Який відсоток скарг стосується земельних питань у зв'язку із земельною реформою? На які прогалини в законодавстві варто звернути ува-

гу законодавчому органу, щоб їх усунути?

— В основному масиві звернень, які надходять на розгляд Офісу протидії рейдерству Мін'юсту, йдеться про оскарження реєстраційних дій чи рішень державних реєстраторів, проведених щодо нерухомого майна, зокрема і земельних ділянок. Цьому є цілком логічне пояснення: Україна — велика за площею країна, і на її території дуже багато об'єктів нерухомого майна, серед яких і земельні ділянки.

Я вже наголошувала, що основні шпарини для реєстраційного рейдерства, зокрема і законодавчі, нам вдалося ліквідувати. Нині головна проблема у сфері державної реєстрації нерухомості — це підроблення документів. Розв'язати її нам вдасться, коли всі відомості про речові права буде оцифровано — перенесено з паперової форми в електронну. Це дасть змогу повністю унеможливити чинник людського впливу.

— Скільки кримінальних проваджень відкрито у зв'язку з рішеннями антирейдерської колегії?

— Це питання варто адресувати відповідним правоохоронним органам. Навіть у разі скасування реєстраційної дії чи рішення державного реєстратора за підсумками розгляду скарги в Офісі протидії рейдерству не завжди є підстави говорити про наявність у діях відповідних суб'єктів ознак кримінального правопорушення. У більшості розглянутих нами кейсів ідеться про порушення профільного законодавства чи порядку проведення державної реєстрації, які не можна трактувати як кримінальні правопорушення.

У нас є законодавчий інструментарій для реагування: якщо за підсумками розгляду скарги було виявлено прийняття державними реєстраторами рішень з порушенням законодавства, що призводить до порушення прав та законних інтересів фізичних та/або юридичних осіб, Мін'юст має вжити заходів щодо негайного повідомлення про це відповідних правоохоронних органів. Цей механізм ми вже неодноразово застосовували, адже у питанні протидії рейдерству, коли йдеться про зухвалі спроби захоплення майна чи бізнесу, координація дій і злагоджена співпраця міністерств юстиції і внутрішніх справ надзвичайно важливі.

— Перший заступник міністра юстиції Євгеній Горовець в інтерв'ю Укрінформу розповів, що перед відкриттям ринку землі в Україні необхідно було виконати домашню роботу, зокрема навести лад у реєстрах.

Закон про ринок землі ухвалено, а чи виконано це завдання?

— Кібербезпека — справді наріжний камінь сфери державної реєстрації. Мін'юст реалізував заходи з посилення безпеки даних реєстрів, зокрема на початку літа прийнято рішення про обов'язкове підключення державних реєстраторів до засобу додаткової ідентифікації користувача під час виконання реєстраційних дій у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Такий крок повністю унеможливив будь-які несанкціоновані втручання в роботу цього реєстру.

Нещодавно аналогічний механізм додаткової ідентифікації з'явився і в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР).

До слова, у серпні 2020 року Мін'юст спільно з фахівцями ДП «Національні інформаційні системи» розпочав довгоочікуване оновлення цього реєстру. У ЄДР передбачено нові опції та антирейдерські запобіжники.

Якщо говорити про скасування в Україні з 1 липня 2021 року заборони на відчуження земель сільськогосподарського призначення, які перебувають у приватній власності, то ми сподіваємося, що це стане потужним імпульсом для розвитку української аграрної галузі й залучення інвестицій, але аж ніяк не активізації реєстраційного рейдерства.

Ще є над чим працювати. Скажімо, потрібно забезпечити повне перенесення із Державного реєстру земель у Державний земельний кадастр відомостей про земельні ділянки, що перебувають у приватній власності або у користуванні фізичних та юридичних осіб. Задля спрощення процедур оформлення правочинів щодо земельних ділянок потрібно надати нотаріусам можливість самостійно формувати витяг із Державного земельного кадастру, запровадити обов'язкове нотаріальне посвідчення договорів оренди земельної ділянки як додаткової гарантії законності договору і дієвого запобіжника від шахрайських дій.

— Хто відстежує зміни в Державному реєстрі земель, які можуть свідчити про незаконну перереєстрацію земельних ділянок?

— Державний реєстр земель — це складова Державного земельного кадастру, ведення та адміністрування якого забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, а не Міністерство юстиції. Проте за суттю ваше питання якраз за адресою, адже саме Мін'юст може скасувати неза-

конну реєстраційну дію щодо земельної ділянки, яку було проведено у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, за наслідками розгляду відповідної скарги, поданої особою, яка вважає, що її права було порушено відповідною дією чи рішенням державного реєстратора.

Міністерство юстиції уповноважене здійснювати контроль у сфері державної реєстрації прав, зокрема шляхом моніторингу реєстраційних дій у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно для виявлення порушень порядку державної реєстрації прав. За підсумками такого моніторингу Мін'юст може провести перевірку держреєстратора, і в разі виявлення факту прийняття ним рішення з порушенням законів, що має наслідком порушення прав та законних інтересів фізичних або юридичних осіб, вжити заходів. Наприклад, тимчасово заблокувати чи анулювати доступ реєстратора до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно і негайно повідомити про це відповідні правоохоронні органи, а також зацікавлених осіб.

— Що порадите громадянам, аби захистити їхню землю від нечесних ділків?

— Раджу всім власникам землі потурбуватися про належне оформлення документів, що посвідчують право власності, присвоєння кадастрового номера ділянці і внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Якщо речове право зафіксовано лише на паперових носіях, наприклад, на руках є державний акт на землю старого зразка і коректні відомості про земельні володіння досі не відображено у Державному земельному кадастрі, варто спершу подбати про присвоєння ділянці кадастрового номера, а потім — про офіціалізацію статусу власника землі у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Хочу одразу заспокоїти читачів: так звані державні акти на землю старого зразка чинні, тобто держава їх визнає. Проте нині головна умова для проведення будь-яких юридичних операцій із землею — присвоєння їй кадастрового номера, а запорука захисту майна від шахрайських оборотів — оцифрування відповідних відомостей — внесення їх до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Це, так би мовити, базові правила майнової гігієни, яких обов'язково потрібно дотримуватися.

Юлія ГАЙДІНА,
Київ

(Надруковано зі скороченням)

ПОСТАТІ

Ідемо за Сковородою

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення порядку передачі в оренду водних об'єктів у комплексі з земельними ділянками

Верховна Рада України **постановляє:**
I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:
1. У статті 51 Водного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 24, ст. 189):
частини третю, одинадцяту, дванадцяту, чотирнадцяту і сімнадцяту викласти в такій редакції:
«Водні об'єкти надаються у користування за договором оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом у порядку, визначеному земельним законодавством України. Право оренди земельної ділянки під водним об'єктом поширюється на такий водний об'єкт»;
«Типовий договір оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом затверджується Кабінетом Міністрів України.
Умови використання водних об'єктів, розмір орендної плати та строк дії договору оренди визначаються у договорі оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом»;
«За користування водним об'єктом орендар зобов'язаний сплачувати орендну плату за водний об'єкт та орендну плату за земельну ділянку під таким водним об'єктом»;
«Орендарі, яким водний об'єкт надано в користування на умовах оренди, зобов'язані надавати іншим водокористувачам можливість здійснювати спеціальне водокористування в порядку, встановленому цим Кодексом, крім випадків, якщо таке спеціальне водокористування унеможливило використання орендарем водного об'єкта для потреб, визначених у договорі оренди. Водокористувачі, яким видано дозвіл на спеціальне водокористування, мають право скидати зворотні води в орендовані водні об'єкти за умови, що при цьому не перевищуються нормативи гранично допустимого скидання забруднюючих речовин»;
частину вісімнадцяту після слів «цього Кодексу» доповнити словами «Земельного кодексу України»;
2. У Законі України «Про оренду землі» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 10, ст. 102 із наступними змінами):
1) частину сьомої статті 8 після слів «Передача в суборенду» доповнити словами «земельної ділянки в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом»;
2) частину другу статті 14 викласти в такій редакції:
«Типовий договір оренди землі та типовий договір оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом затверджуються Кабінетом Міністрів України»;
3) статтю 15 доповнити частинами сьомою і восьмою такого змісту:
«У договорі оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом також зазначаються:
розмір орендної плати за водний об'єкт;
об'єм та площа водного об'єкта (водного простору), у тому числі рібогосподарської технологічної водойми;
перелік гідротехнічних споруд, лінійних споруд, мостових переходів, а також інших об'єктів інфраструктури, розташованих на земельній ділянці (за наявності), їх характеристики та стан;
зобов'язання орендаря щодо здійснення заходів з охорони та поліпшення екологічного стану водного об'єкта, експлуатації водосховищ і ставків відповідно до встановлених в установленому порядку режимів роботи, а також необхідність оформлення права користування гідротехнічними спорудами та права спеціального водокористування.
Невід'ємною складовою договору оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом є паспорт водного об'єкта»;
4) у частині першій статті 24:
абзац четвертий доповнити словами «а в разі оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом - дотримання зобов'язання щодо здійснення заходів з охорони та поліпшення екологічного стану водного об'єкта, експлуатації водосховищ і ставків відповідно до встановлених в установленому порядку режимів роботи, а також необхідність оформлення права користування гідротехнічними спорудами та права спеціального водокористування»;
абзац п'ятий викласти в такій редакції:
«своєчасного внесення орендної плати за земельну ділянку, а в разі оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом - також орендної плати за водний об'єкт»;
5) у статті 25:
у частині другій:
абзац четвертий доповнити словами «водного фонду»;
абзац п'ятий викласти в такій редакції:
«у п'ятиденний строк після державної реєстрації права оренди земельної ділянки державної або комунальної власності надати копію договору оренди до відповідного податкового органу, а в разі оренди земельної ділянки в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом - також відповідному територіальному органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства»;
доповнити абзацами шостим і сьомим такого змісту:
«у разі оренди земельної ділянки в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом використовувати водний об'єкт відповідно до вимог водного законодавства України;
своєчасно та в повному обсязі сплачувати орендну плату за земельну ділянку, а в разі оренди земельної ділянки в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом - також і орендну плату за водний об'єкт»;
доповнити частиною третьою такого змісту:
«Орендар земельної ділянки в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом зобов'язаний не створювати перешкод у здійсненні права загального водокористування (крім випадків, визначених законом) та у здійсненні спеціального водокористування відповідно до виданих дозволів».
3. В абзаці першому частини другої статті 14 Закону України «Про аквакультуру» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 43, ст. 616) слова «за договором оренди землі (земель водного фонду)» замінити словами «за договором оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом».
II. Прикінцеві та перехідні положення
1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 3 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.
2. Договори оренди водних об'єктів, укладені в порядку, визначеному законодавством, до набрання чинності цим Законом діють у строки та на умовах, визначених такими договорами. Поновлення таких договорів здійснюється без проведення земельних торгів у порядку укладення договорів оренди землі.
Сторони договорів оренди водних об'єктів, договорів оренди земельних ділянок під водними об'єктами, укладених до набрання чинності цим Законом, які не містять умов щодо розміру орендної плати за земельну ділянку, на якій розташований водний об'єкт, або щодо розміру орендної плати за водний об'єкт, зобов'язані визначити такі умови протягом року з дня набрання чинності цим Законом.
3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:
привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.
Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
4 листопада 2020 року
№ 963-IX

КАДРОВІ ПИТАННЯ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ звільнив:
МЕДВІДЯ Віктора Васильовича — з посади голови Рахівської районної державної адміністрації Закарпатської області згідно з поданою ним заявою;
ХВОРОСТЯНОВА Анатолія Анатолійовича — з посади голови Оріхівської районної державної адміністрації Запорізької області згідно з поданою ним заявою;
ОСАДЧУК Ларису Анатоліївну — з посади голови Борзнянської районної державної адміністрації Чернігівської області згідно з поданою нею заявою.
призначив:
ЗАДОРЖНОГО Олександра Миколайовича — головою Зачепилівської районної державної адміністрації Харківської області.

Галина САГАЧ,
доктор педагогічних наук, лауреат
Міжнародної премії
імені Григорія Сковороди,
для «Урядового кур'єра»

4 листопада 2020 року Верховна Рада України ухвалила постанову «Про відзначення 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди». Він жив у 1722—1794 роках, тож ювілей відзначитимемо 3 грудня 2022-го. У постанові окреслено широкий план заходів з відзначення на державному рівні знаменної дати.

Григорій Сковорода — це втілення духу і мудрості України, його можна назвати нашим Першорозумом, учителем істини і духовного життя. Сковорода — реальна і містична фігура, праведна і мудра, він народний улюблєнець, як і геніальний Тарас Шевченко.

Ми йдемо за Сковородою майже 300 років, збагачуємо його мудрістю, а й досі у столиці нема його музею, бо Київ не знайшов місця. У шкільній програмі вивчення творчості філософа й поета Сковороди звучилося до чотирьох годин. Не може врятувати ситуацію з поширенням його ідей те, що обличчя філософа зображено на купюрах. Чому лише 2016 року світ нарешті побачила робота світлої пам'яті харківського професора Леоніда Ушкалова, за редакцією якого вийшла повна академічна збірка творів Григорія Сковороди обсягом 1400 сторінок? Ці факти і питання поки залишаються без коментарів і відповідей.

Час поставив Григорія Сковороду поряд з геніями людства, а прихильників його мудрості зібрав у благословенне коло сковородинців, аби ми не лише зберігали, а й вивчали, популяризували унікальну творчу спадщину видатного філософа. У незалежній Україні поширюється сковородинський рух освітніх та громадських організацій Київської, Херсонської, Харківської, Полтав-

Сковородинська світлиця в столичній школі № 47

ської, Одеської та інших областей, що втілюється у проєкт «Григорій Сковорода — 300». Його мета — органічно поєднати вчення видатного філософа про щастя людини із глобальною вимогою сучасності — духовно-моральним розвитком суспільства. До складу громадського організаційно-

загальноосвітніх середніх школах впроваджено навчальну програму спецкурсу для учнів 9—11 класів «Аве Сковорода! Ідемо за Сковородою» (автори професор Г. Сагач, кандидат педагогічних наук Т. Кузьміч). Спецкурс схвалила Херсонська академія неперервної освіти. Йо-

світлиці, педагогічні читання, круглі столи, науково-практичні конференції, відеоролики, сценарії, тематичні розробки занять, присвячених Г. Сковороді. Автор цієї розповіді збирає унікальні освітянські матеріали для передачі до майбутнього музею Григорія Сковороди в Києві, який, віримо, відкриють у столиці до дня ювілею.

Збирають унікальні освітянські матеріали для передачі до майбутнього музею Григорія Сковороди в Києві, який, віримо, відкриють у столиці до ювілею мислителя.

го комітету проєкту увійшли науковці, письменники, журналісти, громадські діячі.

Особливої активності протягом останніх 10—15 років набув сковородинський рух серед освітян Києва (директор спеціальної школи №47 Світлана Нетецька, кандидат історичних наук Іван Єрмаков), Херсонщини (кандидат педагогічних наук Тетяна Кузьміч), Ужгорода та Одеси (очільники філій Всеукраїнського народного університету українознавства ім. Григорія Сковороди Майя Арт'ємова та Любов Задорожна). У багатьох

го успішно втілюють у життя педагоги-сковородинці Херсонщини Г. Соломахіна, директорка Каховської ЗОШ І—ІІІ ступенів №2 з поглибленим вивченням іноземних мов, О. Білокриницька, вчителька історії Вербівського закладу повної ЗОШ Нижньосірогозького р-ну, М. Крупа, вчителька Сиваської ЗОШ І—ІІІ ступенів №2 Новотроїцького р-ну, Є. Рижикова, вчителька зарубіжної літератури Брилівської ЗОШ І—ІІІ ступенів Олешківського р-ну та ін. Ось лише деякі пам'ятні заходи і справи цих талановитих освітян: Сковородинські

Г. Сковорода був мандрівною народною академією, його шлях пролягав країнами Європи — від Словаччини до Італії. Долучилися до вивчення його спадщини і європейські науковці. 2016 року на базі Пряшівського університету в Словачкій Республіці було проведено міжнародний круглий стіл «Сковорода поза часом і без кордонів», у якому взяли участь професори Я. Шафін і М. Герка, головний редактор журналу «Дукля» І.Ядканян та група сковородинців з України: Т. Роскіна, Ю. Сабадош, І. Гришин, В. Мартиненко, Г. Сагач. Ватомий внесок у популяризацію творчої спадщини Григорія Савича роблять європейські вчені професори В. Табаш (Польща), В. Воздвиженський (Угорщина), М. Г. Бартоліні (Італія) та інші. Низький їм уклін і щира подяка за відданість ідеям нашого філософа. Ave Skovoroda! Ідемо за Сковородою!

У Тернополі відкрили пам'ятну дошку праведниці народів світу

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

УШАНУВАННЯ. Кількадесят тернополян зібралися біля будинку, де мешкала Ірина Максимів. Її та її батьків було удостоєно відзнаки «Праведник народів світу» за врятування від нацистів 16 євреїв у роки Другої світової війни.

За словами краєзнавця Тараса Циклиняка, пані Ірина була учасницею проєкту, який продюсував відомий американський кінорежисер Стівен Спілберг. Вона написала книжку спогадів «Дитинство Ірусі Саїк», у якій розповіла про довоєнне рідне місто. Ці, як викарбувано на пам'ятній дошці, теплі спомини про давній Тернопіль назавжди залишаться дзвінким відлунням у наших серцях. Ірина Максимів відійшла у засвіти у липні цього року.

Спогадами про Ірину Максимів на урочистостях з нагоди відкриття меморіальної дошки праведниці народів світу поділилася її донька Оксана Назарчук. Пам'ятний знак виготовили за кошти рідних пані Ірини та добровольців.

Нову книжку можна купити з рук автора

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

ПИСЬМЕННИК ЗА ПРИЛАВКОМ. В обласному центрі Закарпаття багато років книжкова крамниця «Кобзар» влаштовує акції «Письменник за прилавком». Цього дня представники красного письменства зустрічаються з читачами, спілкуючись із ними та популяризуючи свої твори. Можна запастися читвом на всі наступні свята й отримати автограф улюбленого автора.

Щорічна акція триватиме протягом трьох тижнів. За цей час із шанувальниками літератури зустрінуться понад десять письменників, серед яких і добре відомі Мирослав Дочинець, Андрій Любка, Сергій Федака, Петро Мідянка, Андрій Дурунда та інші. Але й нинішнім переліком імен анонси майбутніх зустрічей у «Кобзарі» не вичерпані, навпаки, є можливості для участі інших, навіть маловідомих авторів.

Особливість цьогорічної акції — те, що в ній братимуть участь саме ті літератори, які випустили свою книжку цього року. Дати зустрічі з кожним з авторів визначено наперед, тож усі, хто захоче зустрітися з ними, зможуть підготуватися, знайшовши час.

ЗДОРОВ'Я

Сергій ПОСПЕЛОВ,
доктор с.-г. наук, завідувач
кафедри землеробства і
агрохімії ім. В.І. Сазанова
Полтавського державного
аграрного університету,
для «Урядового кур'єра»

Найактуальніша тема для обговорення в суспільстві нині — без сумніву, питання боротьби з коронавірусною хворобою, яка щодня забирає тисячі життів на планеті. На жаль, пандемія триває і в Україні. Дослідники всього світу намагаються знайти ефективні ліки та швидше дозволити їх до використання. Сподіваємося, це ось-ось станеться. Проте не слід забувати про доступні й ефективні природні ліки, рослини, які можуть бути дуже корисними. Передовсім це стосується ехінацеї.

Швидка допомога із прерій

Ехінацея — рослина не нашої флори, її привезли з Північної Америки. Там вона росте у преріях на кшталт нашого дерев'я у степах. У медицині її стали застосовувати ще понад 300 років тому індіанці, які лікували нею застудні запалення, сепсиси, отруєння, укуси змії, хвороби ротової порожнини. Ця рослина була для них як швидка допомога. Дітям давали завдання, вони викопували корені ехінацеї, плели з них кіски, висушували. Це висушене коріння заміняло їм зубну щітку з пастою. Ще тоді чаєм з ехінацеї лікували хворих на віспу, кір, артрит та інші недуги.

Мабуть, тривалий емпіричний позитивний досвід використання американськими індіанцями ехінацеї і спонукав медиків до її подальшого вивчення. 1871 року лікар-аматор Х. Меєр запатентував очисник крові на основі ехінацеї. Пізніше він віддав свій препарат для вивчення фармацевтові Джону Юрі Ллойду та медикові Джону Кінгу, які не тільки провели дослідження, а й зробили перший медичний препарат на основі ехінацеї вузьколистий. Проте ехінацея тоді не стала суперпопулярною в Америці, адже конкуренція в цій галузі величезна.

У Європу ехінацея потрапила у 1920-ті роки. Після епідемії іспанки нею зацікавилися засновники відомої фірми брати Мадауси. Вони звернулися до американських колег, і ті їм продали трішки насіння. Але ж вони хотіли придбати ехінацею вузьколисту, а отримали ехінацею пурпурову. Коли ж згодом розібралися, — плантації розширюються, документація на препарати готова, — пізно повертати.

Тридцять крапель на пів склянки

АКТУАЛЬНО. На Полтавщині найбільші в Євразії промислові плантації цілющої ехінацеї

Фото з сайту czasz-natury.pl

Із Німеччини ехінацею привезли в Україну, на Дослідну станцію лікарських рослин у Березоточу під Лубнами, де і було проведено перші дослідження. На жаль, у той період вона не дійшла до фармацевтичного використання.

Справжній бум з її використання почався після аварії на ЧАЕС 1986 року. Згадали, що ехінацея прекрасно стимулює імунітет. Дослідження біологів, агрономів і фармацевтів підхопили лікарі, розпочалися багатогалузеві дослідження. Цьому сприяло проведення у Полтаві на базі нинішнього державного аграрного університету трьох міжнародних науково-практичних конференцій з питань вивчення ехінацеї. До речі, першу настоянку з неї зробили на Полтавській фармацевтичній фабриці.

Завдяки цілеспрямованим дослідженням автора і доцента Віктора Самородова, співробітників Дослідної станції лікарських рослин ІАП НААН, професорів Української медичної стоматологічної академії Вікторії Почерняєвої та Галини Дубинської на Полтавщині за більш як 30 років вивчення ехінацеї було зроблено багато: виведено вітчизняні сорти ехінацеї пурпурової й ехінацеї білої, розроблено сучасні технології її вирощування і використання, які захищено більш ніж п'ятдесятьма патентами, розроблено нормативно-технічну документацію медичного застосування ехінацеї, видано монографії тощо. Та головне — на Полтавщині найбільші в Євразії промислові плантації цієї росли-

ни. Це чудовий приклад поєднання науки і виробництва.

Пийте чай і будете дужі!

Чим ехінацея унікальна? Фармацевти стверджують, що вживання препаратів з неї не дає побічних ефектів. І це доводить трьохсотрічна історія її вивчення й застосування. Крім того, унікальний її хімічний склад. Дуже багатий спектр фенольних компонентів, набір полісахаридів, специфічних білків та інших сполук. Усі вони в комплексі м'яко діють на організм, стимулюють імунітет. Це дуже важливо! Усі українці, в яких немає застережень до вживання лікарських препаратів, мають хоч раз на добу випивати склянку чаю з ехінацеєю. Цього буде достатньо. То міф, що чим більше, тим краще. У Німеччині більшість ліків з ехінацеєю гомеопатичні. Тобто там дуже незначні дози, вони діють на клітинному рівні. Ми самі переконалися на родинних об'єктах, що ехінацея здатна діяти у мільйонних розведеннях. На склянку окропу достатньо одного листочка чи половини суцвіття. Через 5—10 хвилин можна пити — краще до сніданку з медом. Робіть це регулярно чотири-п'ять тижнів, потім варто зробити невелику перерву.

Якщо ви захворіли, не відмовляйтеся від ранкового ехінацеєвого чаю. Сучасні світові дослідження доводять, що ехінацею можна застосовувати у поєднанні з іншими ліками. До речі, в аптечних мережах нині

широкий вибір ліків з ехінацеї, тож порадьтеся із сімейним лікарем.

Лікарі й нутріціоністи радять у період коронавірусної пандемії більше вживати функціональних продуктів, багатих на поліфеноли, флавоноїди, ненасичені жирні кислоти, вітаміни і мінерали, мікроелементи, передовсім цинк, залізо, селен, магній, мідь. Це фрукти, овочі, ягоди, оливкова олія, горіхи, різне насіння. Не забувайте про наші традиційні ягоди: шипшину, глід, калину, горобину. Усе це в поєднанні з помірним фізичним навантаженням та регулярним сном сприятиме зниженню вірусного ризику.

Звичайно, придбати суху траву і корені ехінацеї можна в аптечній мережі, але варто завестися її на присадібний ділянку. Вирощувати її нескладно. Насіння нині не дефіцит, його можна або купити, або знайти у друзів чи знайомих. Висівати можна й під зиму, й навесні. Підготовлений ґрунт треба ущільнити, розкидати насіння, а зверху його присипати шаром ґрунтової суміші завтовшки до сантиметра. Після цього замульчувати: восени краще листям, навесні — накрити агроволокном.

Якщо усе зроблено правильно, сходи навесні з'являться через 2—3 тижні. Отримання сходів — найвідповідальніший момент у вирощуванні ехінацеї. У цей період не можна допускати, щоб молоді рослини страждали від нестачі вологи та бур'янів. Вони ростуть повільно, і лише на кінець літа розвіється гарна розетка.

Цвітіння розпочнеться вже наступного року. Доглянути рослини

радуватимуть вас пурпуровими кошиками майже ціле літо. А якщо ви зріжете стебла на початку цвітіння, то вона зацвіте ще раз у вересні-жовтні.

Усіх цікавить питання: коли заготовляти сировину? Практика показує, що листя найбільш цілющі у першій половині травня, до утворення пагонів. Їх зрізують, розстеляють тонким шаром і сушать у тіні.

Щодо суцвіть. Вони в ехінацеї найкорисніші, коли тільки починають зацвітати. Тому щойно зарожевіють пелюстки — зривайте, ріжте навпіл або дрібніше, висушуйте. Це все класна сировина, щоб заварювати чай.

У такому вигляді її можна змішувати із традиційними нашими лікарськими рослинами: ромашкою, м'ятою, мелісою, липою, материнкою, звіробієм, чебрецем — на ваш смак. Це чудові цілющі трав'яні чаї, які допоможуть вам у складні для здоров'я часи. Вони позитивно впливають на серце, легені, шлунок, імунну систему, допомагають нашому організму подолати інфекцію.

Якщо застосовуєте настоянку ехінацеї, то її краще робити з кореневищ. А викопувати рослину в цьому разі слід у жовтні. Поміті й подрібнені кореневища можна використовувати свіжими або сухими. Зазвичай готують спиртовий екстракт, який під час профілактики вживають у невеликій кількості, по 20—30 крапель на пів склянки води раз на добу. Ще раз нагадую, що перед застосуванням ехінацеї треба порадитися із сімейним лікарем.

Вижити у разі COVID-19: досвід власний, проблеми загальні

Тетяна КАШИНА,
головний бухгалтер профкому
первинної організації профспілки
авіабудівників України на
держпідприємстві «АНТОНОВ»,
для «Урядового кур'єра»

ПЕРЕВІРЕНО НА СОБІ. Недореформована вітчизняна система охорони здоров'я і неподолана корупція зокрема й у медицині в сучасних реаліях стають на заваді порятунку людських життів. З одного боку, шкода наших лікарів-бюджетників, які приречені на злиденне існування. Вони постійно наражаються на ризик через невисокі зарплати, незабезпеченість необхідними засобами захисту, медикаментами, медичним обладнанням, фінансуванням. З другого — лякає повна байдужість лікарів, чиновників, фармацевтів до здоров'я громадян України.

Нещодавно я перехворіла на COVID-19: температура 12 днів, немає смаку і запаху, слабкість, головний біль, ломота у всьому тілі. До

сімейного лікаря насилу додзвонилася, витративши неабиякі зусилля, щоб дізнатися її мобільний телефон. Функція лікарки обмежилася тим, що вона мене записала на безплатний ПЛР-тест і порадила зробити рентген легенів. У поліклініку в Києві за місцем реєстрації, що на вулиці Чорнобильській, сказали не приходити, оскільки рентгенапарат несправний. Це дослідження я зробила на роботі — на держпідприємстві «АНТОНОВ». Мені пощастило, що наш флагман авіапромисловості має медико-санітарну частину із самовідданими лікарями і сучасним обладнанням. Сімейний лікар за весь час хвороби навіть не поцікавилася, як я почуваюся. З ліків порадила... біологічні добавки.

Рятували мене лікарі та медсестри нашої медсанчастини, призначаючи лікування, аналізи, контролюючи динаміку. Консультував і знайомий лікар, мій давній друг, який був на зв'язку 24 години на добу.

Результат безплатного тесту ПЛР був готовий через 8—10 днів, а платний — через добу. Муніципальну машину швидкої допомоги іноді не дочекаєшся, платна ж приїжджає на першу вимогу, але її розцінки не під силу більшості громадян. Виникає запитання: як можна в період пандемії допускати таку кількість платних лабораторій і приватних клінік, оснащених за вищим розрядом, що неприховано наживаються на проведених життєво важливих тестів, встановлюючи ціни на них з різницею в півтори тисячі? Наприклад, 770 гривень за тест ПЛР у мережі лабораторій «Ніколаб» до 2410 гривень в «Борис» та інших. Люди стоять годинами в чергах, не маючи змоги дотриматися необхідної дистанції тощо. Дійшло до того, що без оплати в поліклініці не беруть навіть аналіз калу в дитини для проходження медкомісії в дитячий садочок.

У громадському транспорті неможливо дотриматися всіх протиепідеміч-

них заходів: в годину пік маршрутки і метро заповнені вщерть.

У лікарню самі лікарі категорично не радять потрапляти. Медперсоналу не вистачає, ліки за власний кошт, умови «економ мінус», грубість і неухвага у ставленні до пацієнтів тощо. Знайомий кілька тижнів тому потрапив до однієї з київських клінічних лікарень із двосторонньою пневмонією і рівнем глюкози у крові 17,5. За першу добу до нього не підійшов жоден лікар. Одна медсестра на 60 пацієнтів. Знайомий прибув з негативним тестом ПЛР, але за час, проведений у лікарні, він став позитивним. Діабетикові з COVID-19 за добу не зробили жодного уколу чи крапельниці. Як у сумному анекдоті: «Хворим із симптомами недуги категорично заборонено з'являтися в лікарні».

Можу навести багато прикладів недбалості й байдужості медперсоналу до хворих, як і навпаки, самовідданої праці лікарів — заручників у цій ситуації. Вони не мають належного забезпечення і змоги виконати

професійні обов'язки — лікувати і рятувати життя.

Значна кількість хворих вмирає не від COVID-19, а від недогляду, невчасного лікування, втрати дорожнього часу. Багато недужих просто бояться звертатися до лікарів з таким ставленням і банально не мають грошей на своє псевдобезплатне лікування. Вони не мають змоги дотриматися повної ізоляції, змушені перебувати поряд із сім'ями, друзями, колегами, відвідувати платні лабораторії, аптеки, користуються громадським транспортом і ходять на роботу.

Тож наполегливо рекомендую міні-стрів охорони здоров'я не обмежуватися відвіданням однієї житомирської лікарні, а особисто проінспектувати якомога більше українських лікарень без будь-якого попередження. Провести незалежний аудит бюджетних коштів, передбачених на боротьбу з коронавірусом, які, вочевидь, безсовісно розкрали. Інакше як пояснити нинішні злидні в медицині?

СУСПІЛЬСТВО

Як створили «Країну Мамонтландію»

ОЧЕВИДНЕ-НЕЙМОВІРНЕ. У Межиріччі на Черкащині працює унікальний тематичний проєкт

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

Двері автобуса відчиняються, і діти, які групою їхали на екскурсію, вихлопують на зелений наповнений сільськими звуками й запахами майданчик. Іноді дорослим не під силу стримати цей потік енергії, що з нетерпінням чекала кілька годин у тісноті автобуса: малеча миттю розлітається мальовничим схилом. Хтось побіг до козеняти, яке пасеться неподалік, хтось просто розставив руки й пірнув у соковиті трав'яну купіль. Місцеві кури й качки, побачивши чергову групу юних екскурсантів, уже намагаються чкурнути геть, однак міські діти, ласі до сільського колориту, залюбки змагаються з ними у спритності.

Не варто на цьому етапі зупиняти дитячий запал, переконує Ніна Пустовойт із села Межиріч Канівського району, де вже кілька років діє проєкт «Країна Мамонтландія». На її думку, варто дати дітям кілька хвилин, щоб звикнути, увійти у природний ритм. Адже тоді буде легше сприймати великий обсяг інформації — стрибнути на кілька тисяч років у минуле, аби відчувати себе поряд із мисливцями на мамонтів. Саме така програма, розроблена місцевими ентузіастами, педагогами та науковцями, чекає на дітей найближчі три години.

Польські скарби

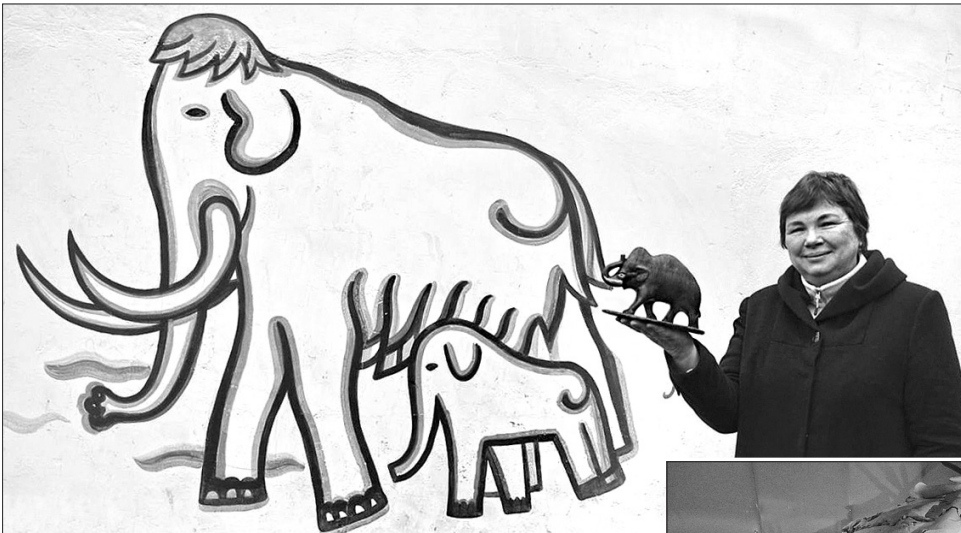
Село Межиріч відоме доісторичною стоянкою мисливців на мамонтів, тож досить популярне серед школярів не лише Черкащини, а й багатьох інших куточків України. Та охочі полювати на мамонтів не лише діти, а й дорослі — таких екскурсій теж не бракує, й організатори трансформують розповіді й завдання для старших відвідувачів.

Як же організували в селі непросту екскурсійну справу? Запитуюмо про це в керівниці проєкту Ніни Пустовойт. Виявляється, на цю справу її разом з однодумцями надихнули поїздки в Польщу та грошовий грант.

Коли Ніна Олексіївна іздила в Польщу знайомитися з «тематичними селами» (так їх називали за втілені незвичні туристські та соціальні проєкти), народилася ідея популяризувати Межиріч через розташовану там пам'ятку археології — стоянку мисливців на мамонтів. Так завдяки польсько-українському проєкту 2014 року й почалася історія «Мамонтландії».

Тоді у сільську раду приїхали гості з Польщі, й представник цієї країни запросив до себе повчитися когось із села. Це була польська ініціатива — створення проєкту, цікавого туристам.

На поїздки Ніни Пустовойт наполягла сільський голова. Переконувала: обов'язково навчишся, а не виїде, то хоч Польщу побачиш.

«Мамонтландія» запрошує в мандри в глибини історії

Поїхало троє односельців. У Польщі побачили, як люди в тамтешніх маленьких селах фактично з нічого роблять привабливі об'єкти і заробляють, прославляють батьківщину.

Програма поїздки була насиченою: гостей навчали бізнесу, вони побачили, як організовують роботу поляки. В одному селі діє «Країна лабіринтів». Молодь створила цікаву розвагу для туристів — лабіринт із лози й верби, які підстригають, відремонтувала приміщення й проводить там майстер-класи. Поляки організували все так, що туристам-українцям не забракло бажання й адреналіну до кінця програми бігати й шукати заховані скарби й виконувати інші завдання.

Запам'яталося село в Польщі, де традиційно виготовляли вироби зі скла. Там від організаторки почули слушну думку. Вона радила ніколи не опускати рук й зізналася, що проєкт гранту, завдяки якому став можливий розвиток того комплексу, подавала на конкурс 13 разів, і саме 13-й вдався. Там показали, як ідею реалізувати, розповідали про практичні аспекти туристських проєктів — наприклад, скільки часу має тривати програма.

Тематичні села об'єднують людей, виховують командний дух. Якщо було цікаво дорослим, то уявіть, як там дітям цікаво! До того ж у Польщі усе передбачено й продумано до дрібниць: обід, відпочинок — тільки приїжджай, з комфортом відпочивай і розважайся.

Житло з кісток мамонтів

У Межиріччі, за словами Ніни Пустовойт, люди роблять, хоч є й певна вада, спільна, на її думку, для багатьох сільських жителів: часто боїмося самі себе подати у вигідному світлі, не всі готові втілювати й просуувати комерційну складову того чи іншого проєкту. Чи не тому недооцінені наші українські скарби — природні, історичні, археологічні?

Стоянку в Межиріччі випадково відкрив восени 1965 року один з місцевих жителів Микола Новицький. Копаючи льох у своїй сади-

бі, він натрапив на велику кістку. Спочатку думав, що знайшов скриню із золотом. Про знахідку сповістив учителя місцевої школи Р. Голловка, а той повідомив Інститут зоології АН УРСР.

Перші обстеження стоянки проводив працівник Інституту зоології АН УРСР Володимир Свистун, який і зробив припущення про відкриття нової стоянки пізнього палеоліту.

Протягом 1966—1974 років під час археологічних розкопок було відкрито три житла з кісток мамонта. У 2002—2008 пам'ятку досліджувала спільна українсько-французька експедиція. Основні дослідження стосувалися вивчення господарських об'єктів та культурного шару навколо стоянки.

Найбільша житлова споруда, як з'ясували науковці, займала площу 42 м² за зовнішніми розмірами. Внутрішня житлова площа становила 23 м². Для притиснення шкур, що покривали каркас споруди, у надкопальній частині слугували 13 черепів мамонтів. Для цього ж було використано 30 лопаток й майже 40 трубчастих і тазових кісток, які були розташовані над цокольною частиною споруди, а також 35 бивнів, що були на даху.

Характерною рисою межиріччійської стоянки був паркан із трубчастих кісток мамонтів, що відгороджував вхід до житла з півдня. Він складався із вкопаних кісток мамонта, що зберегли майже вертикальне положення. Імовірно, він прикривав зовні фасадні частини біля головного входу, зроблені зі шкур або тонких жердин. Науковці визначили вік знайденої стоянки у досить вузьких межах: середина XV тисячоліття до н.е.

Карта, якій 17 тисячоліть

— Уже 15 років на пам'ятку в нашому селі держава так і не звертає уваги, хоч вона цікава з різних точок зору, — журиться Ніна Олексіївна. — На перше, найбільше житло первісних людей було використано 95 скелетів мамонтів — це була дуже оригінальна архітектур-

Фото Наталії КАУЗАК

го шару ґрунту, потрапляєш у минуле.

Мандрівки в незвідане

Тут намагаються використовувати різні прийоми, щоб максимально привернути увагу дітей до давньої археологічної знахідки. І печиво печуть, і в ігри граються. Організатори ретельно все продумали, спільно з науковцями й педагогами розробили пізнавальну програму.

Фото з сайту wikipedia.org

Реконструкція Межиріччійської стоянки в Японії

на споруда. Друге житло не споруджували, а складові передали на зберігання до музеїв. Їхня доля нам не відома. На будівництво ще трьох житлових споруд було використано 135 мамонтів. А пізніше знайшли й четверте житло, від якого залишилися сама основа. На вході в будівлю, де, мабуть, мешкав ватажок, була кістка мамонта з малюнками. На ній зображено чотири кулеподібні споруди неправильної форми, проведена лінія водного плеса. Науковці припустили, що це була чи не перша в світі мапа. Питання про неї є навіть у ЗНО для школярів.

Ще 1978 року науковці завершили розкопки й пообіцяли створити тут музей. Але й досі його немає. Тоді навіть і людину визначили, яка мала стати директором музею — Леоніда Лук'яненка. Він власноруч проводив тут розкопки, коли був ще студентом університету. Не хотів залишати Межиріччя, тож залишився жити в селі — працював у місцевій школі вчителем історії.

Тільки завдяки ентузіазму селян і польсько-українському проєкту пам'ятка набула популярності серед туристів. Як розповіла ініціаторка, це був її перший грант, тому дуже непокоїлася, але допомагали знайомі, родичі й майже все село. Потрібні були певний час і зусилля, щоб виконувати нові функції.

Пізніше Ніна Пустовойт узяла участь у проєкті «Село: кроки до розвитку» від благодійного фонду «МХП — Громаді». За виграні кошти вдалося облаштувати металеві сходи до котловану й збудувати літню альтанку біля кафе. Сам процес сходження вниз тут називають «машиною часу»: спускаючись до розкопано-

Окрема історія про одного з головних персонажів — діда-шамана. Це образ давнього-прадавнього мудрого діда. Він у відповідному одязі — раніше був із бородою й вусами, однак тепер, у період пандемії, — в масці. Йому в цьому вбранні дуже незручно, тож грим трохи спростили. Доповнює образ шапка з хутра й чоботи.

Спочатку діти слухають діда-шамана. Але перепоповідати історичні факти недостатньо. Інтерес слухачів він уміло підтримує, готує жарти й жваво спілкується, намагається утримати увагу. Розповідає про життя первісних людей, як було знайдено це житло, описує мамонтів, відповідає на запитання дітей. Так крок за кроком, спускаючись в ангар над четвертим житлом первісних людей, екскурсанти потрапляють у далеке минуле.

Насправді це лише фундамент, розповідає дід-шаман. Він пояснює, скільки тут жило людей, що вони робили. Колись науковці не знали, навіщо тут ями біля кожного житла, вважали, що для сміття. Проте розкопки з'ясували, що ями були... давніми холодильниками. Мамонт важив майже 10 тонн, і за день чи два його не з'їсти. Шар ґрунту тоді розмірзався до 60 сантиметрів, а глибше була мерзла земля. У котловані навіть зробили настил, щоб діти не втоптували землю, адже науковці переконані: у ґрунті ще чимало артефактів.

Далі — шлях на поверхню і проведення вікторини. Хто правильно відповість на запитання, тому видають герб села. Визначають, хто з дітей назбирав найбільше гербів, і знаходять трьох лідерів, вручають їм символи влади первісних людей,

надягають пов'язку на голову. Так кожен з гостей може відчувати дух давноминулої епохи.

У своїй стихії

Організаторка з гордістю показує відвідувачам свою країну «Мамонтландію»:

— Я хотіла зробити краще для всього села, надати йому нового розвитку, і здається, мені це вдалося мірою. Тут працює мій син, сестра, невістка. Клопотів чимало — навіть з виготовленням сувенірів. Якщо приїжджає група 30—40 екскурсантів, то в нас працює дев'ятеро осіб. Допомогають і місцеві педагоги, навіть пенсійного віку. Для більшості це додатковий зарібок.

Спочатку дідом-шаманом був наш учитель історії, але коли почало приїжджати більше людей (особливо багато екскурсантів у квітні-травні й вересні-жовтні), то він не встигав поєднувати екскурсії з уроками в школі. Сьогодні роль діда-шамана виконує мій син Богдан. Розповідає все, що знайшов у книжках та інтернеті про мамонтів і первісних людей. Він уміє знайти спільну мову з дітьми, надати розмові енергійності. Я ж за освітою технолог приготування їжі, тому печиво, яке роблять діти в одному з квестів, — моя стихія і турбота.

Одного разу в нас була група вчителів з інституту підвищення кваліфікації. То вони дивувалися, наскільки в нашій програмі працюють різні педагогічні правила й принципи: і колективної роботи, й максимальної наочності, навіть розвитку моторики пальців рук.

Потім людей до «Мамонтландії» до пандемії лише зростав. У Межиріччя їхали групи з Черкас, Києва, інших областей. Два роки тому приїжджали поляки. Є сувенірна крамниця, де продають сувеніри з глини і тканини. Ідею продавати сувеніри підкинули самі діти, які просили на пам'ять про екскурсію ту чи іншу річ.

Схоже, що після карантину тут знову буде тісно від охочих зазирнути в найдавнішу історію й побачити археологічне диво.

Проте науковці та місцеві ентузіасты бідкаються: з реставрацією пам'ятки, її музеєфікацією чомусь уже багато років зволікають. Перший павільйон було збудовано на кошти американців, другий — українських підприємців. Однак нинішня бляшана споруда не захищає пам'ятку від зовнішніх чинників, час і природні впливи руйнують кістки. Для їхнього збереження потрібен спеціальний температурний режим.

Урятувати унікальну історичну пам'ятку ще можна. І хоч у державі не завжди знаходяться можливості для збереження об'єктів цивілізації, ігнорувати її наукову та пізнавально-культурну цінність недоцільно.

ОГОЛОШЕННЯ

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

Акціонерне товариство «Укргазвидобування», код ЄДРПОУ 30019775 інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку впливу на довкілля

1. Інформація про суб'єкта господарювання
Юридична адреса: 04053, Київ-53, вул. Кудрявська, буд. 26/28; тел.: (044) 461 25 49; факс: (044) 461 29 72.

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи
Планована діяльність, її характеристика
Видобування вуглеводнів (нафта, газ природний, газ, розчинений у нафті, конденсат, супутні компоненти — корисні копалини загальнодержавного значення) Кузьмичівсько-Недільного родовища.

Метод розробки родовища — на виснаження, режим — газовий. Кінцева продукція — підготовлена до споживання нафта, природний газ, газ, розчинений у нафті, конденсат. Роботи на ділянці надр здійснюватиме — філія ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування».

Об'єкт існуючий, наявні документи дозвільного характеру. Розробка родовища буде здійснюватись у відповідності до Правил розробки родовищ. Буріння свердловин здійснюватиметься верстатом з дизельним приводом наявної потужності.

Технічна альтернатива 1.
Розробка родовища буде здійснюватись у відповідності до Правил розробки родовищ. Буріння свердловин може здійснюватись верстатом з електричним приводом, але у зв'язку із значною віддаленістю від електромережі, відповідної потужності, використання верстата із електричним приводом обмежено.

Технічна альтернатива 2.
Не розглядається.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи
В адміністративному відношенні Кузьмичівсько-Недільне родовище знаходиться на території Богодухівського району Харківської області України. Об'єкт існуючий, площа ділянки надр 97,9 км².

Територіальні альтернативи 1 Об'єкт існуючий, площа ділянки надр 97,9 км². Розширення та зменшення меж ділянки не передбачається

Територіальні альтернативи 2 Не розглядається

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності
Забезпечення ресурсної бази вуглеводнів України. Мінімальний залишковий рівень впливу господарської діяльності на умови життєдіяльності місцевого населення та його здоров'я.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)

АТ «Укргазвидобування» володіє спеціальним дозволом від 31.05.2006 року №2793 на користування надрами з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин Північно-Скворцівської площі, термін дії якого закінчується 31.05.2021 року.

За час володіння спеціальним дозволом Товариством було відкрито два родовища Недільне та Кузьмичівське, які введено в ДПР. Визнано за доцільно вважати Кузьмичівську (родовище), Недільну (родовище), Північно-Кузьмичівську, Північно-Скворцівську та Східно-Кузьмичівську ділянки нафтогазонакопичення, як складовими частинами Кузьмичівсько-Недільного родовища, розташованого в межах Північно-Скворцівського спеціального дозволу.

6. Екологічні й інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: екологічні й інші обмеження планованої діяльності встановлюють згідно із законодавством України. Згідно із ДСП 173-96 санітарно-захисна зона становить — 500 м (буріння здійснюють буровим верстатом з дизельним приводом).

Щодо технічної альтернативи 1
Екологічні та інші обмеження аналогічні обраному варіанту провадження планованої діяльності. Згідно ДСП 173-96 санітарно-захисна зона становить — 300 м, буріння буровим верстатом з електричним приводом.

Щодо технічної альтернативи 2
Не розглядається

Щодо територіальних альтернатив 1 Об'єкт існуючий, площа ділянки надр 97,9 км². Розширення та зменшення меж ділянки не передбачається

Щодо територіальних альтернатив 2 Не розглядаються.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка та захист території за альтернативами: топографо-геодезичні, інженерно-геологічні, гідрологічні, екологічні, археологічні й інші вишукування виконуватимуть у необхідному обсязі, згідно з чинним законодавством з метою забезпечення раціонального використання природних ресурсів, а також забезпечення вжиття охоронних відновлюваних, захисних і компенсаційних заходів.

Щодо технічної альтернативи 1
Еколого-інженерна підготовка і захист території аналогічні обраному варіанту планованої діяльності.

Щодо технічної альтернативи 2 Не розглядаються.

Щодо територіальних альтернатив 1 Об'єкт існуючий, площа ділянки надр 97,9 км². Розширення та зменшення меж ділянки не передбачається

Щодо територіальних альтернатив 2 Не розглядаються.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

Можливі впливи планованої діяльності на довкілля включають:

Клімат і мікроклімат: процес розробки родовища не є діяльністю, що супроводжується значними виділеннями тепла, вологи, газів, що мають парниковий ефект, і інших речовин, викиди яких можуть вплинути на клімат і мікроклімат прилеглої місцевості.

Повітряне середовище: з урахуванням вжиття природоохоронних заходів очікуваний вплив характеризується як екологічно допустимий. Платіж за викиди забруднювальних речовин в атмосферу, визначений в грошовому виразі, розраховують згідно зі ставкою податку за викиди (п. 243.1 ст. 243 Податкового кодексу України).

Водне середовище: передбачено вжиття заходів щодо забезпечення режиму обмежень ПЗС; за штатного режиму діяльності підприємства, з урахуванням вжиття передбачених організаційно-технічних і природоохоронних заходів вплив характеризується як екологічно допустимий.

Вплив на ґрунт та земельні ресурси: здійснюватиметься під час видобувних робіт. Вплив планованої діяльності на ґрунт за звичайного режиму експлуатації — мінімальний, і може бути помітним у разі порушення технологічних процесів. Розробка родовища не призведе до зміни водно-фізичних та інших властивостей ґрунтів.

Природно-заповідний фонд: На території Кузьмичівсько-Недільного родовища території та об'єкти природно-заповідного відсутні. Планована діяльність буде здійснюватися з дотриманням вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд».

Рослинний, тваринний світ: Рослинність — прямі загрози, які могли сприяти порушенню ґрунтового та рослинного покриву, мінімальні або відсутні; передбачені дії, спрямовані на зменшення можливих ризиків щодо порушення природного рослинного покриву.

Тваринний світ — вплив опосередкований за рахунок викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря.

Вплив об'єкта на рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти характеризується як екологічно допустимий.

Навколишнє соціальне середовище (населення): носить позитивний аспект (позитивний вплив на місцеву економіку; залучення інвестицій в економіку району).

Навколишнє техногенне середовище: планована діяльність не спричиняє порушення навколишнього техногенного середовища за умов комплексного дотримання правил експлуатації. Пам'ятки архітектури, історії та культури (як об'єкти забудови), зони рекреації, культурного ландшафту й інші елементи техногенного середовища в зоні впливу об'єкта відсутні.

Відходи: процес утворення та поводження з відходами регулюється вимогами Закону України «Про відходи» (у разі виникнення аварійних ситуацій кількісний та якісний склад відходів визначають на місця, за мірою їхнього утворення у порядку відповідно до вимог чинних законодавчих норм і актів).

Щодо технічної альтернатив 1 Аналогічно обраному варіанту планованої діяльності, а також додаткове будівництво ЛЕП, додаткове втручання у довкілля, відведення земельних ділянок, збільшення часу буріння.

Щодо технічної альтернатив 2 Не розглядається

Щодо територіальних альтернатив 1 Об'єкт існуючий, площа ділянки надр 97,9 км². Розширення та зменшення меж ділянки не передбачається.

Щодо територіальних альтернатив 2 Не розглядаються.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»): планована діяльність належить до другої категорії видів планованої діяльності й об'єктів, які можуть мати вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля згідно п.1 та 3 ч.3 ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року.

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зацеплених держав): підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля немає.

11. Планований обсяг досліджень і рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля: відповідно до вимог ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року, до звіту з оцінки впливу на довкілля буде включено із достатньою деталізацією такі планові показники:

- опис місця провадження, цілі й опис основних характеристик планованої діяльності;
- опис поточного стану та факторів довкілля;
- оцінка впливу планованої діяльності на геологічне середовище, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, техногенне середовище, соціальне середовище;
- опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відведення, уникнення, зменшення усунення значного негативного впливу на довкілля, в тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;
- зауваження та пропозиції, які надійдуть за результатами громадських обговорень.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості:

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

Оцінка впливу на довкілля — це процедура, що передбачає:

- 1) підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- 2) проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- 3) аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
- 4) надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого попереднім абзацом;
- 5) врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, вказаного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку із оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право та можливості громадськості для участі у цій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень і рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту із оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту із оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість подавати будь-які зауваження та пропозиції до звіту та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення на стадії звіту зі оцінки впливу на довкілля буде повідомлено у оголошенні про початок громадського обговорення.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень і рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля: протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськості має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження та пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень і рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи зауваження та пропозиції, слід вказати унікальний реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду зауважень і пропозицій. У разі отримання зауважень і пропозицій громадськості їх буде внесено до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля та передано суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їхнього отримання). Особи, що надають зауваження та пропозиції, своїм підписом засвідчують згоду на обробку їхніх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, частково або обґрунтовано відхилити зауваження та пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень і рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальну інформацію про це включають до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності: відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде — спеціальний дозвіл на видобування вуглеводнів Кузьмичівсько-Недільного родовища, що надається Держгеонадрами України.

15. Усі зауваження та пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень і рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до:

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Департамент екологічної оцінки та контролю;
поштова адреса: 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35;
тел.: +38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50, e-mail: OVD@mepr.gov.ua;
контактна особа: Тищенко Марина Олегівна, директор Департаменту екологічної оцінки та контролю, тел.: +38 (044) 206-31-40.

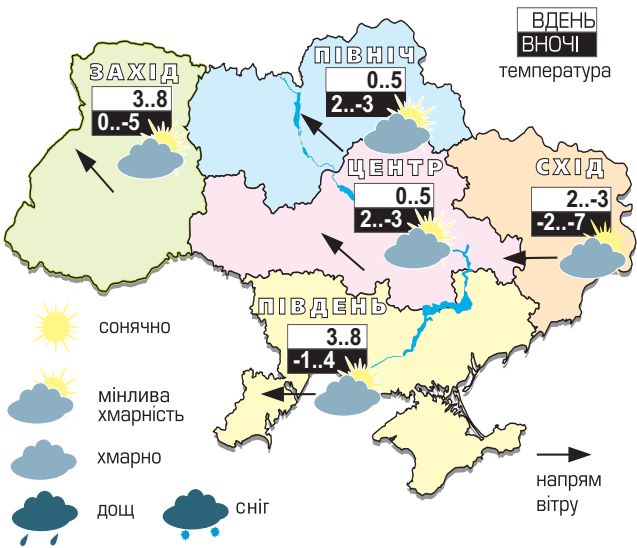
ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ

НКРЕКП інформує про розгляд справи № 826/10005/18 за позовом Соболева Є.В., Гузя І.В., Чумака В.В., Войціцької В.М., Лещенка С.А., Голуба В.В., Найєма Мустафи-А.С., Сотника О.С., Маркевича Я.В., Пастуха Т.Т., Вадатурського А.О., Мушака О.П. до НКРЕКП, про визнання незаконною та скасування постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1513 «Про затвердження прогнозованої оптової ринкової ціни на 2018 рік», засідання у якій призначено на 25.01.2021 об 11.30 в приміщенні Окружного адміністративного суду м. Києва за адресою: м. Київ, вул. Велика Васильківська, 81А, зал судових засідань № 214.

Токмацький районний суд Запорізької області викликає обвинуваченого Михайлова Миколу Петровича, 23.09.1959 р.н. (зареєстроване місце проживання: Донецька обл., смт Старобешеве, просп. Донецький, 18, кв. 6) у судові засідання для здійснення спеціального судового провадження у кримінальному провадженні № 2201705010000000224 від 08.07.2017 (справа № 328/921/18) за обвинуваченням Михайлова М.П. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України, яке відбудеться 17.12.2020 року о 14-00 год. в залі судового засідання за адресою: Запорізька область, м. Токмак, вул. Володимирська, 28. У разі неявки обвинуваченого Михайлова М.П. кримінальне провадження буде здійснюватися за його відсутності. **Колегія суддів: головуючий суддя Коваленко П.Л., судді Курдюков В.М., Новікова Н.В.**

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 4 ГРУДНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+2 -3	0 +5	Черкаська	+2 -3	0 +5
Житомирська	-2 +3	+1 +6	Кіровоградська	+2 -3	0 +5
Чернігівська	+1 -4	+2 -3	Полтавська	+2 -3	-1 +4
Сумська	-1 -6	+2 -3	Дніпропетровська	+2 -3	0 +5
Закарпатська	+2 -3	+7 +12	Одеська	+1 +6	+5 +10
Рівненська	+1 -4	+3 +8	Миколаївська	-1 +4	+3 +8
Львівська	0 -5	+3 +8	Херсонська	-1 +4	+3 +8
Івано-Франківська	-3 -8	+3 +8	Запорізька	+1 -4	+2 +7
Волинська	+1 -4	+3 +8	Харківська	-2 -7	+2 -3
Хмельницька	+1 -4	+3 +8	Донецька	0 -5	-2 +3
Чернівецька	-3 -8	+5 +10	Луганська	-3 -8	+2 -3
Тернопільська	+1 -4	+3 +8	Крим	+2 +7	+7 +12
Вінницька	-2 +3	+1 +6	Київ	-1 +1	+2 +4

Укргідрометцентр

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)

Головний редактор — **Сергій БАГА**
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Павло БЕБА

Адреса в Інтернеті: **www.ukurier.gov.ua**
Адреса редакції: **01008, Київ, вул. Михайла Грушевського, 14**
Телефон для довідок: **253-12-95.**
Телефони відділу реклами: **253-55-09,**
факс: **230-06-71,** e-mail: **adv@ukcc.com.ua**
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 81 337
Загальний тираж за грудень 256 536

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному центрі «Урядового кур'єра».
Друк: **ТОВ «Мега-Поліграф», 04073, Київ, вул. Марка Бовчка, 12/14**
www.mega-poligraf.kiev.ua